

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2023. március 1.

Az Európai Számvevőszék szerint tovább kell egyszerűsíteni az összetett uniós pénzügyi környezetet

- o *Az elmúlt 15 évben megsokszorozódtak az uniós költségvetésen kívüli pénzügyi eszközök, amitől összetettebbé vált az Unió pénzügyi környezete*
- o *Az eszközök némelyikénél hiányos a teljesítmény-ellenőrzés, és az Európai Parlament sem gyakorol felettük felügyeletet*

Az Európai Számvevőszék új jelentése szerint az Unió pénzügyi környezetének kialakítását évtizedeken keresztül jellemző rendszertelen megközelítés eredményeképpen mára egy széttagolt, túlzottan összetett, nyilvánosan nem teljes körűen elszámoltatható struktúra jött létre. Ennek központi eleme ugyan az uniós költségvetés, de egyre több azon kívül eső és hibrid eszközt is felölel. Az újonnan létrehozott eszközök száma az elmúlt 15 évben megsokszorozódott, és a számvevők szerint többet kellene tenni konszolidálásuk érdekében.

„Az Európai Parlament úgy jellemezte az Unió jelenlegi pénzügyi környezetét, mint az alapoknak és az eszközöknek az uniós költségvetés körül kialakult galaxisát – idézte François-Roger Cazala, az ellenőrzést vezető számvevőszéki tag. – Ezeket mind jó okkal hozták ugyan létre, de véleményünk szerint nagyobb hatékonyság és jobb átláthatóság csak további egyszerűsítés és az elszámoltathatóság javítása révén lehetséges.”

A számvevők megvizsgálták, hogy miért nőtt az uniós költségvetésbe nem teljes mértékben integrált diverzifikált eszközök száma. Megállapításuk szerint az esetek többségében az egyes eszközök létrehozásakor fennálló jogi, politikai vagy gazdasági körülmények indokoltá tették, hogy azok a költségvetésen kívül maradjanak. Például a hitelfelvételre és hitelnyújtáson alapuló, pénzügyi támogatást nyújtó eszközöket az uniós költségvetésen kívül kellett kialakítani, mivel azon belül nincs lehetőség hitelfelvételre. Ezeket az eszközöket főként azért hozták létre, hogy a lehető leggyorsabban lehessen reagálni a válságokra (vagyis azonnali finanszírozást biztosítani Görögországnak, illetve reagálni a 2010-es államadósság-válságra).

Az eszközök létrehozása tehát indokolt volt, ám sokuk esetében elmaradt az előzetes értékelés: a kialakítás mikéntjének kiválasztását (többek között azt, hogy az adott eszköz a költségvetésen kívül maradjon) az esetek zömében nem támasztotta alá hatásvizsgálat vagy hasonló előzetes értékelés. A számvevők szerint így nem lehet kimutatni, hogy miért volt jobb költségvetésen kívüli eszközt létrehozni, mint az uniós költségvetést felhasználni, sem azt, hogy a javasolt eszköz valóban a leghatékonyabb-e.

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről. A jelentés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Tovább növeli az összetettséget, hogy jelentősen különböznek egymástól az eszközök egyéb elemei is, például az irányítási rendszereik, még akkor is, ha erre nem volt különösebb ok, például az egymáshoz hasonlító hitelfelvételi és hitelezési eszközök esetében. Emellett különböznek a finanszírozási források, illetve a potenciális kötelezettségek céltartalék-képzési módja is.

A nyilvánosság általi ellenőrzés biztosítja a pénzügyi eszközök jogszerű, indokolt és elszámoltatható voltát, ám az Unió pénzügyi környezetének egészét nem fedi le ilyen ellenőrzés. A Számvevőszék az összes eszközre vonatkozó összevont és teljes körű információkészlet összeállítását és közzétételét javasolja. Bár az Európai Bizottságnak a közelmúltban bevezetett költségvetési átláthatósági jelentése pozitív lépés, az összes eszközt ez sem öleli fel. Ezenkívül a Számvevőszék ellenőrzési joga nem terjed ki egyes eszközök teljesítmény-ellenőrzésére, és ezen a téren az Európai Parlament felügyelete sem teljes körű. Ez joghézagot teremt, mert így a közpénzellenőrzés – és ezáltal az elszámoltathatóság – jellege vagy mértéke az alkalmazott pénzügyi eszköz típusától függően eltérhet.

A számvevők észrevételezik, hogy a 2021–2027-es pénzügyi keretben bővült az uniós költségvetés rugalmassági intézkedéseinek hatóköre, így a költségvetés várhatóan jobban tudja kezelni az egyedi és váratlan szükségleteket, és kevésbé lesz rászorulva célzott eszközök létrehozására. Előrelépés történt több eszköz uniós költségvetésbe történő konszolidálása terén is. A Covid19-válságra való reagálás kapcsán azonban két új eszközt (SURE és NextGenerationEU) is létrehoztak, és az egyszerűsítés lehetőségét még nem használták ki teljes mértékben, különösen azon eszközök esetében nem, amelyek pénzügyi támogatást nyújtanak a tagállamoknak vagy egyes nem uniós országoknak. A számvevők azt az ajánlást intézik az Európai Bizottsághoz, hogy az tegyen javaslatot a Modernizációs Alap uniós költségvetésbe történő integrálására, valamint a meglévő pénzügyi támogatási eszközök integrálására és konszolidációjára.

Háttér-információk

Az uniós költségvetést zömmel olyan kiadási programok finanszírozására használják fel, amelyeket az uniós költségvetési tervezés (az úgynevezett többéves pénzügyi keret, TPK) keretében finanszíroznak vagy látnak el forrással. A Számvevőszéknek az uniós költségvetésen belül mindent joga van megvizsgálni. A jelentésben főként azokat az uniós költségvetésen kívüli eszközöket vesszük górcső alá, amelyek révén a 2021–2027-es időszak során új műveleteket végezhetnek, illetve amelyek továbbra is jelentős értékben generálnak eszközöket vagy potenciális kötelezettségeket az Unió vagy a tagállamok számára. A Számvevőszék ellenőrzési joga nem terjed ki a jelentésben elemzett eszközök mindegyikére, bár sokukra igen. Az ESM, az EFSF és az EBB független külső ellenőrt vesznek igénybe, akárcsak az Európai Békekeret és a Modernizációs Alap, amelyekről a közelmúltbeli létrehozásuk óta még nem született ellenőrzési jelentés. A görög hitelkeret (GLF) esetében a hitelező tagállamok legfőbb ellenőrzési intézményei rendelkeznek ellenőrzési joggal. A Számvevőszék már korábbi kiadványaiban is javasolta, és ezt ebben a jelentésben is megismétli, hogy az uniós szakpolitikák finanszírozásának valamennyi típusára közpénzellenőrzési megbízatást kell adni, és a Számvevőszéket fel kell kérni arra, hogy ellenőrizze az uniós jogrenden kívüli megállapodások révén, ám uniós szakpolitikák végrehajtása érdekében létrehozott szerveket is. Az Európai Parlament is a Számvevőszék határozottabb bevonását kérte ezen eszközök ellenőrzésébe, a Számvevőszék pedig nagyobb mértékű felügyeletre szólított fel az Európai Parlament részéről.

„Az Európai Unió pénzügyi környezete: A széttagolt szerkezet miatt további egyszerűsítésre és jobb elszámoltathatóságra van szükség” című, 05/2023. sz. különjelentés elérhető a [Számvevőszék honlapján](#).

A sajtó rendelkezésére áll:

a Számvevőszék sajtóirodája: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502